

בבית המשפט העליון

רע"א 7692/19

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

המבקש: אריק אביחסרה

נ ג ד

המשיבים: 1. עו"ד משה תורג'מן
2. אופירה דהאן אביחסרה
3. הבנק הבינלאומי הראשון
4. הכונס הרשמי

בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי
מרכז בלוד מיום 16.10.2019 בפש"ר 25620-04-19 שניתן
על ידי כב' השופט רמי חיימוביץ'

בשם המבקש: עו"ד סיגל נוימן

החלטה

לפני בקשת רשות ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי מרכז בלוד (כב' השופט רמי חיימוביץ') מיום 16.10.2019 בפש"ר 25620-04-19, במסגרתו נדחה ערעור שהגיש המבקש על הכרעת הנאמן בתיק פשיטת הרגל בעניינו.

1. ביום 16.8.2017 ניתן צו כינוס לנכסי המבקש, לבקשתו (פש"ר 51168-07-17). אשתו לשעבר של המבקש ואם שלושת ילדיהם, גב' אופירה דהאן אביחסרה (המשיבה 2. להלן: "הנושה"), הגישה ביום 26.2.2019 תביעת חוב בתיק, בחלוף כשנה מהמועד הקבוע בחוק להגשת תביעות חוב. זאת, למרות שהייתה מודעת לקיום ההליך, ואף הגישה במסגרתו בקשה לקציבת מזונות. תביעת החוב עמדה על סך של 319,000 ש"ח – סכום חוב מזונות ופדיון כתובה שנפסקו לטובת הנושה בהליכים קודמים. הנושה טענה כי לא ידעה שעליה להגיש תביעת חוב, ועל כן הוגשה תביעתה באיחור. לטענתה, עורכת

הדין שייצגה אותה בשעתו, ייצגה אותה לעניין קציבת המזונות בלבד, ולא יידעה אותה בצעדים נוספים שעליה לנקוט.

2. הנאמן בתיק, עו"ד משה תורג'מן (המשיב 1. להלן: "הנאמן") זימן את הנושה לפגישה לצורך שמיעת טענותיה לעניין האיחור במועד הגשת תביעת החוב. ביום 19.3.2019 קיבל הנאמן את תביעת החוב במלואה, מתוכה 79,000 ש"ח בדין קדימה בשל חוב מזונות (להלן: "הכרעת החוב"). המבקש ערער לבית המשפט קמא על הכרעת החוב. לטענתו, תביעת החוב התקבלה למרות שלא לוותה בבקשה להארכת מועד ובתצהיר, וחרף ידיעת הנושה על הליך פשיטת הרגל. הנושה פעלה לשיטתו בחוסר תום לב, כאשר אישור תביעתה באיחור יפגע ביתר הנושים. לעמדת המבקש הצטרף הבנק הבינלאומי הראשון, הוא המשיב 3 ונושה מהותי למבקש (להלן: "הבנק הבינלאומי"). הנאמן ביקש לדחות את הערעור. לדידו, הערעור נתלה על ליקויים טכניים שנפלו בהגשת תביעת החוב, לגביהם שוכנע, לאחר חקירת הנושה, כי נבעו מחוסר בקיאות ומחילוף ייצוג משפטי, ולא מתוך אדישות להליך. שיקולים נוספים שתמכו בקבלת תביעת החוב הם נסיבות יצירת החוב, היותו מיועד בחלקו לכלכלת ילדיו הקטינים של המבקש, הימנעות המבקש מתשלום חוב זה במסגרת הליך הוצאה לפועל בו פתחה הנושה, וכן ויתורה על סכומי ריבית והצמדה. הכונס הרשמי לא הביע עמדה, אך עמד על עקרונות כלליים הרלוונטיים להליך פשיטת הרגל, וציין כי יש לצמצם את הפגיעה בנושים שהגישו תביעות חוב במועד. הנושה לא הגישה תגובה לערעור, אך בדיון שנערך ביום 3.10.2019 חזרה על טענותיה שצוינו לעיל.

3. בית המשפט קמא קבע כי החלטת הנאמן סבירה, וכי לא הונחה עילה להתערבות בשיקול הדעת המוקנה לו בניהול הליך פשיטת הרגל. הכרעת החוב ניתנה על בסיס התרשמותו הבלתי אמצעית מהנושה ומטענותיה, כאשר ממילא הפגמים הנטענים אינם יורדים לשורש ההליך, וחלקם אף תוקנו במסגרת חקירת הנושה. זאת ועוד, בית המשפט קבע כי הכרעת החוב אינה סוטה באופן קיצוני מההלכות לעניין הארכת מועד להגשת תביעת חוב: (א) המדובר בחוב פסוק שאינו שנוי במחלוקת, על קיומו ידע המבקש על נכנס להליך הפש"ר. עיון בדו"ח המסכם של הנאמן אף העלה, לפי בית המשפט קמא, כי כניסת המבקש להליך נבעה בעיקר מחובו לנושה; (ב) קבלת תביעת החוב לא תפגע באינטרס ההסתמכות של הצדדים האחרים להליך מכיוון שטרם נקבעה תכנית פירעון, וכן לא תיפגע התקדמות ההליך; (ג) איזון בין הנושים מצדיק את קבלת תביעת החוב באיחור. עיון בתכנית הפירעון שהוצעה בדו"ח המסכם של הנאמן מלמד כי אישור תביעת החוב אמנם תוריד ל-70% את שיעור הדיבידנד שצפוי לקבל הבנק הבינלאומי, אשר

החוב כלפיו מהווה כ-31% מסך חובותיו של המבקש (כולל חובו כלפי הנושה), אך מנגד דחיית תביעת החוב של הנושה תגרום לה לאבדן מלוא חובו של המבקש כלפיה, העומד על 67% מהחוב הכולל.

מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי.

4. לטענת המבקש, הסבר הנושה לאיחור בהגשת תביעת החוב, נוכח ידיעתה על קיום הליך הפש"ר, והיותה מיוצגת, אינו מגבש נסיבות מיוחדות המצדיקות את קבלת תביעת החוב לאחר המועד שנקבע לכך. לחיזוק טענתו עמד המבקש על התכלית שביסוד תחימת המועד להגשת תביעות חוב, וכן הפנה לפסיקת בתי משפט מחוזיים, לפיה מקום בו נושה ידע על קיום הליך פשיטת רגל, אין מקום, ככלל, לבחון בקשה להארכת מועד, וכי אין בהתרשלות נושה או בא כוחו כדי להקים עילה למתן ארכה.

5. בנוסף טוען המבקש לפגמים בהתנהלות הנאמן, כאשר נימוקיו לקבלת תביעת החוב הובאו באיחור, רק במסגרת הערעור, וכן טען לפגמים בנימוקי בית המשפט קמא: הכרעת החוב פוגעת לדידו בנושים האחרים, שהגישו תביעותיהם בזמן, בניגוד לקביעת בית המשפט קמא כי אינטרס ההסתמכות של צדדים אחרים איננו נפגע וכי גריעה מהדיבידנד שהם צפויים לקבל מאוזנת למול האינטרס של הנושה.

דיון והכרעה

6. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור על נספחיה, מצאתי כי דינה להידחות, אף מבלי שתתבקש תשובת המשיבים.

7. אפתח בשתי הערות דיוניות:

הערה דיונית ראשונה: החלטה של בית משפט מחוזי בערעור על הכרעת נאמן בתביעת חוב ניתנת לערעור בזכות לבית המשפט העליון. זאת להבדיל מהחלטה של בית משפט מחוזי בערעור על החלטת נאמן הנוגעת להארכת מועד להגשת תביעת חוב, שהיא בגדר החלטת ביניים (שלמה לויין ואשר גרוניס פשיטת רגל 289 (מהדורה שלישית, 2010); ע"א 7829/04 הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ נ' פאן אל-א סחר בינלאומי פ.א. בע"מ (בפירוק), פסקה 16 (13.7.2008) (להלן: "עניין הבנק הבינלאומי")). פסק הדין מושא ענייננו אכן דן בעיקרו בשאלת הארכת המועד להגשת תביעת החוב של הנושה,

ואולם המסגרת הדיונית בה נערך הוא ערעור המבקש על הכרעת החוב של הנאמן. משכך, על פני הדברים היה על המבקש לנקוט בהליך של ערעור לבית משפט זה. ואולם, משמצאתי כי דין הבקשה להידחות לגופה, לא ראיתי לנכון להעביר את הדיון בבקשה למסלול של ערעור (השוו: רע"א 8010/09 אלח"ד נ' עו"ד נשר, פסקה 2 (30.6.2010); רע"א 6329/19 גורן נ' הרבט, פסקה 6 (19.11.2019)).

הערה דיונית שנייה: סעיף 1(2) לצו בתי המשפט (סוגי החלטות שלא תינתן בהן רשות ערעור), התשס"ט-2009 (להלן: "הצו") קובע כי לא תינתן רשות ערעור על "החלטה בבקשה להארכת מועד הקבוע בחיקוק, למעט החלטה שמשמעותה שלילת האפשרות לפתוח בהליך". מכאן שממועד כניסת הצו לתוקף (שהוא מאוחר להחלטה בעניין הבנק הבינלאומי) אין עוד מקום לאפשר דיון בהחלטה להיענות לבקשה להארכת מועד להגשת תביעת חוב במסגרת בקשת רשות ערעור, אלא יש להעלות טענות אלה במסגרת הערעור (בזכות) על ההחלטה בתביעת החוב (ראו רע"א 3523/19 ויסמן נ' הכונס הרשמי (24.6.2019) (להלן: "עניין ויסמן")). ודוקו, אינני סבור שיש להבחין בעניין זה בין החלטה של בית משפט לאשר הארכת מועד שסורבה על ידי הנאמן (כפי שהיה בעניין ויסמן), לבין החלטת בית משפט לדחות ערעור על החלטת הנאמן להאריך מועד להגשת תביעת חוב (כפי שהיה בעניינו). בשני המקרים החלטת בית המשפט היא בעניין מועד הקבוע בחיקוק, ואין היא שוללת אפשרות לפתוח הליך. לפיכך, בהתאם לצו, אין להותיר פתח להליך ערעור ברשות לבחינת הארכת המועד, אלא יש לשמור טענות אלו לערעור בזכות על החלטת בית המשפט לגופו של עניין.

ויובהר, במקרה שלפניי, מאחר שההליך הוגש לאחר שניתנה הכרעה ביחס לתביעת החוב בכללותה, ראיתי מקום לדון במכלול הטענות שהועלו על ידי המבקש, ובכלל זה הטענות לעניין הארכת המועד להגשת תביעת החוב – טענות העומדות בלב הבקשה.

8. ומהערות דיונית, להשגות המבקש לגופה של ההחלטה. כידוע, ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בשיקול הדעת המוקנה לבית משפט של חדלות פירעון, נוכח מומחיותו הייחודית ולאור התרשמותו הישירה מבעלי הדין ומנסיבות העניין (רע"א 5633/18 בדראן נ' כונס הנכסים הרשמי, פסקה 14 (16.10.2018) (להלן: "עניין בדראן")); רע"א 8460/19 מכללת סכנין להכשרת עובדי הוראה בע"מ נ' בנקל וגולדבלט - מנהלים מיוחדים, פסקה 6 (23.12.2019)). לא מצאתי כי הבקשה שלפניי נמנית עם המקרים החריגים המצדיקים התערבות ערכאת הערעור. החלטת בית המשפט קמא מפורטת ומנומקת כדבעי. במסגרתה בחן את החלטת הנאמן על פי הכללים שהותוו בפסיקה, הן

ביחס לאמות המידה המצומצמות להתערבות בשיקול דעתו של הנאמן והן ביחס לשיקולים להארכת מועד להגשת תביעת חוב, ומצא כי ניתנה כדין. די בכך כדי לדחות את הבקשה.

9. למעלה מן הצורך אוסיף כי גם לגופם של דברים לא מצאתי עילה להתערב. סעיף 71(ב) לפקודת פשיטת הרגל (נוסח חדש), התש"פ-1980 קובע כי תביעת חוב תוגש בתוך 6 חודשים מיום מתן צו כינוס. למועד זה חשיבות מהותית להליך (ראו דבריי בעניין בדדאן, פסקה 10), אך הוא אינו בבחינת סוף פסוק. אותו סעיף ממשיך וקובע כי הנאמן (או הכונס הרשמי) רשאי ליתן ארכה אם שוכנע כי תביעת החוב לא יכלה להיות מוגשת במועד. הלכה היא כי בחינת מתן ארכה תיעשה באופן מקל, ובמסגרתה יישקלו, בין היתר: מידת האיחור במועד; קיום מחלוקות ממשיות ביחס לחוב; ופגיעת הארכה בצדדים, באינטרס ההסתמכות שלהם, ביעילות ההליך, ובקידומו (רע"א 9802/08 הוועדה המקומית לתכנון ולבניה עיריית ירושלים נ' א.ר. מלונות רותם (1994) בע"מ (בפירוק), פסקה 18 (21.8.2012) (להלן: "עניין מלונות רותם"); רע"א 3702/17 ד"ר חג'אזי נ' עו"ד מזור מנהל מיוחד לנכסי החייב, פסקה 12 (27.6.2017)). נושה אשר היה מודע להליך חדלות הפירעון יתקשה אמנם להוכיח כי "לא יכול היה" להגיש תביעת חוב במועד (עניין מלונות רותם, שם), אך בענייננו שוכנע הנאמן, לאחר שחקר את הנושה ונחשף באופן בלתי אמצעי לטענותיה ולאסמכתאות שהביאה, כי האיחור בהגשת תביעת החוב נבע מטעות בתום לב ועקב כשלים בייצוגה. זאת ועוד, דומה כי אין מחלוקת ממשית לגבי החוב עצמו, וכי המבקש היה מודע לקיומו כשהחל בהליך פשיטת הרגל (בית המשפט קמא ציין כי ישנה מחלוקת לגבי גובה החוב, אך נתן למבקש אפשרות להגיש אסמכתאות בעניין, כאשר סכומים ששולמו יופחתו מהחוב). בנוסף, תביעת החוב של הנושה התקבלה טרם קביעת תכנית פירעון, וטרם חולק דיבידנד לנושים. נוכח נסיבות אלו מקובלת עלי עמדת בית המשפט קמא לפיה הסתמכות יתר הצדדים, וכן יעילות וקידום ההליך, אינם נפגעים משמעותית מקבלת תביעת החוב של הנושה. כן מקובלת עלי עמדתו כי גריעה מסוימת מהדיבידנד שיקבלו שאר הנושים היא סבירה למול הפגיעה האפשרית בנושה, אם תביעת החוב שלה תדחה על הסף.

10. על יסוד כל האמור לעיל, בקשת רשות הערעור נדחית. משלא נתבקשה תשובת המשיבים, אינני עושה צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ב בטבת התש"ף (9.1.2020).

ש ו פ ט

19076920_Y01.docx יח
מרכז מידע, טל' 077-2703333 *3852 ; אתר אינטרנט, <http://supreme.court.gov.il>